TITKÁRI BESZÁMOLÓ AZ AUGUSZTUSTÓL NOVEMBER VÉGÉIG TARTÓ IDŐSZAKRÓL, EGYESÜLETI ÉS MTESZ ESEMÉNYEKRŐL

Kezdjük egy puszta felsorolással. Ebben keverednek egyesületi és MTESZ rendezvények olyanokkal, amelyeknek előkészítésében, lebonyolításában egyik szervezet sem vett részt, de valami módon azért kapcsolódnak Egyesületünk tevékenységéhez, célkitűzéseihez.

Augusztus 26.: elnökségi ülés.

Augusztus 28.: az Elnökség látogatása Sopronban, a vándorgyűlés előkészítése.

Augusztus 31–szeptember 1.: az EAGE Geofizikai Szakosztálya Végrehajtó Bizottságának ülése Zeistben.

Szeptember 8.: az Elnökség megbeszélése a Soproni Csoporttal az MTA GGKI-ben.

Szeptember 9–12.: vándorgyűlés és kirándulás Sopronban.

Szeptember 15–18.: EAGE—SEG—EAGO-konferencia Moszkvában.

Szeptember 19.: a Szövetségi Tanács ülése.

Szeptember 29–30.: a második konvokáció a közös folyóirat indításáról.

Október 1.: az MTA X. osztálya Geofizikai Tudományos Bizottságának ülése Miskolcon.

Október 2.: a szeniorok kirándulása Ógyallára.

Október 14.: elnökségi ülés.

Október 15.: KOVÁCS László külügyminiszter tájékoztatója a MTESZ-ben.

Október 21.: az EEGS szervező bizottságának alakuló ülése.

Október 28–31.: a PACE kuratóriumának ülése.

Október 31.: a Szövetségi Tanács ülése.

November 3.: a Tudomány Napja, megnyitó a Magyar Tudományos Akadémián.

November 5.: MEDGYESSY Péter pénzügyminiszter tájékoztatója a MTESZ-ben.

November 13.: a MTESZ Központi Környezetvédelmi Bizottságának kibővített ülése: *Mi lehet a Dunai vízlépcsővel Hága után?*

November 18.: elnökségi ülés

November 19.: az EEGS szervező bizottságának ülése.

November 25.: EEGS-konferencia, helyszínbejárás.

November 26.: MTESZ Európa Napok sorozat: *Amit fontos és jó tudni az Európai Uniós csatlakozás feladatairól.*

November 27–28.: konferencia Szolnokon.

December 1.: EEGS-konferencia, helyszínbejárás.

Ha csak a statisztikai adatokat nézzük, akkor havonta öt-hat vagy még több említésre méltó esemény történt, természetesen különböző súlyúak és különböző munkabefektetést igénylők. Azokról, amelynek résztvevői között akadt rövid beszámoló elkészítésére vállalkozó tagtársunk, ebben a számban máshol is található híradás. Én sem törekszem teljességre, inkább csak az emlékeimet kísérlem meg felidézni, amelyek még hónapok múlva is élnek bennem.

Kezdjük az elsőként említett elnökségi üléssel. Elkerülhetetlenül keveredni fog a távolabbi és közelebbi múlt, hiszen amit ezen az elnökségi ülésen elhatároztunk, azt az azóta eltelt időben nagyrészt meg is valósítottuk, tehát már munkánk eredményére is utalhatok. Bár az ülésen a Soproni Csoport képviselője egy, az MTA GGKI sorsát befolyásoló megbeszélés miatt nem tudott megjelenni, részletes beszámolót küldött a vándorgyűlés előkészületeiről. Ezeket felesleges lenne ismertetni, hiszen a vándorgyűlésen részt vevő tagtársaink tapasztalhatták, a helyi szervezők nagyon jó munkát végeztek.

Kevésbé volt előkészítve a röviden második konvokációnak nevezett esemény, a közép-európai geofizikai egyesületek képviselőinek második találkozója. Ennek már csak egyetlen témája volt, mégpedig a közös folyóirat indítása. Az Elnökség döntése ezzel kapcsolatban az volt, hogy tevékenyen részt kívánunk venni ebben a munkában, javaslatunk pontosítása a vándorgyűlés alatt fog megtörténni.

Elkészült az a levél, amelyben Egyesületünk jelezte az EAGE Geofizikai Szakosztályának, hogy mivel szeretne hozzájárulni a Geophysical Prospectingben évente megjelenő cikkek közül a legjobb szerzőinek adományozandó Eötvös-díjhoz. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Geofizikai Tanszékével és a Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézettel közösen egy EÖTVÖS Lorándot ábrázoló érmével és a lassan most már valóban elkészülő Eötvös-reprint egy példányával egészítjük ki a díjat.

Örömmel vettük tudomásul, hogy elkészült az alapszabálynak a közgyűlésen módosított változata, így a Magyar Geofizikában való publikálásnak semmi akadálya (időközben ez meg is történt). Ugyancsak elkészült az angol fordítás módosítása is, ezt publikálni felesleges lenne, de bárkinek rendelkezésére áll (épp a napokban kérte egy jogi tagságra pályázó olajtársaság).

Ezen az elnökségi ülésen hagytuk jóvá a Blue Star 95 jogi tagságát.

Az Elnökségnek az ELTE Geofizikai Tanszékén tett látogatása alkalmából merült fel a Tanszék részéről az az ötlet, hogy a Magyar Geofizikusokért Alapítvány támogathatná azokat a doktoranduszokat, akiknek elfogyott a tanulmányok, a disszertáció befejezéséhez szükséges pénzük. Mint arról a Kuratórium elnöke levélben értesítette az Elnökséget, a felvetést megvitatták, de kivitelezését az Alapítvány jelenlegi anyagi helyzetében és jelenlegi gyakorlatának fenntartása mellett nem tartják lehetségesnek.

Az apróbb elintézni valókat összefoglaló Egyebek között szinte mindig akad olyan, amely a vita során fontosnak bizonyul. Ezen az ülésen az ifjúsági ankéton kiosztandó díjak bizonyultak ilyennek. Ehhez tudni kell azt, hogy bár az ankéton a földtudományok szinte minden területét képviselő előadások versengenek a díjakért, de a pénzjutalmakat — az intézmények, vállalatok által felajánlott különdíjaktól eltekintve — a Magyar Geofizikusokért Alapítvány adja. Ennek alapszabálya szerint viszont csak az MGE tagja kaphat bármiféle indokkal pénzt. Hosszabb vita után az a javaslat született, hogy az Ifjúsági Bizottság az ankét első körlevelében értesítse az érdeklődőket: az ankéton elhangzó vagy bemutatott minden előadás részt vehet a díjakért folyó versenyben, de a díjjal járó pénzjutalmat csak az Egyesület tagjai kaphatják meg. Azt pedig az érintettekre kell bízni, hogy miként döntenek, belépnek-e emiatt az Egyesületbe.

Az Elnökségnek csak néhány tagját érintette az a kötelezettség, hogy augusztus 28-án próbavándorgyűlést tartson, azaz az utolsó előkészületek elvégzése érdekében végiglátogassa az összes helyszínt. A Soproni Csoport ezt éppoly gondosan készítette elő, mint magát a vándorgyűlést. Néhány apróbb tennivaló tisztázása és a valóban zökkenőmentes lebonyolítás tapasztalataink szerint azonban változatlanul szükségessé teszi az ilyen látogatást, annak ellenére, hogy a szolgáltatók magatartása érezhetően javult az utóbbi években.

A hollandiai ülésen csak én vettem részt, mint a Szakmai Program Előkészítő Bizottság vezetője. Csupán az Egyesületet érintő eseményeket említve:

— itt adtam át az előbbiekben említett, az Eötvös-díjhoz való hozzájárulásunkról szóló levelet a Geofizikai Szakosztály elnökének, Dominique CHAPELLIER-nek,

— javasoltam SZARKA László tagként való felvételét a Tanácsadó Testületbe,

— a társult egyesületi státuszra hivatkozva kértem Frank MORRISON és RYBACH László 1998-ra tervezett látogatásának anyagi támogatását (RYBACH László tiszteleti tagunk előreláthatólag márciusban jön Magyarországra),

— eldőlt, hogy a közeljövőben esedékes szakmai konferenciák közül a moszkvai EAGE—SEG—EAGO-rendezvényen én képviselem a Geofizikai Szakosztályt (hasonló képviseletre Torontóban, Sydneyben, Vilniusban lesz még szükség).

Feladatot is kaptam: a genfi konferencia szóbeli előadásai közül ki kellett azokat választani, amelyek használhatók lehetnek egy előadókörút alapjaként is. Bár nem kimondottan EAGE-ügy volt, de itt kértem — ki tudja, hányadszor — az EEGS hivatalos felkérését az 1999-es konferencia megrendezésére. Nem akarom felbátorítani a hasonló gyakorlatot követő magyar intézményeket, de a levél az újabb sürgetések ellenére a mai napig sem érkezett meg. Itt is szeretném megismételni azt, hogy kissé érthetetlen módon cikkhiánnyal kezdenek küzdeni a folyóiratok. Érthetetlen azért, mert például nálunk a tudományos fokozat megszerzésének alapvető követelménye a megfelelő publikációs tevékenység. A felhívás tehát elsősorban a gyakorlati geofizika területén doktori címet szerezni kívánókhoz szól: a *First Break* nagyon várja az esettanulmányokat, a profiljába illő, főként a gyakorlati alkalmazással foglalkozó cikkeket, a *Geophysical Prospecting* pedig az inkább elméleti indíttatásúakat.

A vándorgyűlés előtti nap délutánján az Egyesület elnöke, két alelnöke és titkára találkozott a Soproni Csoport képviselőivel az MTA GGKI-ben. Először az Intézet helyzetéről, jövőjéről hallgattunk meg egy tájékoztatást, ezt nemcsak a helyszín indokolta, hanem a Csoport tagságának összetétele is. Már akkor szó esett az akadémiai intézetek konszolidációjával kapcsolatban várható eseményekről, amelyeknek fontos dokumentuma lesz az új földtudományi központ alapító okirata. (Ennek az okiratnak a tervezetét csak november végén tudta munkatársai számára ismertetni az Intézet igazgatója.) Érdekes volt hallani, hogy az Intézetben dolgozók milyen tevékenyen és sokoldalúan vesznek részt a Soproni Egyetem munkájában és az Egyesület nevében felajánlottuk, hogy az oktatói tevékenységhez segítséget nyújtunk, ha erre igényt tartanak. Továbbítottuk az Ifjúsági Bizottságnak azt a javaslatot,

hogy a közeljövőben az ankétot Sopronban rendezzék meg.

A találkozót követő napon kezdődött a vándorgyűlés. Sajtótörténeti ritkaság lehet az, hogy egy rendezvény egyik fontos előadása előbb jelenik meg, mint a rendezvényről szóló hír. Az MTA GGKI 25 éves történetét ismertető cikk ugyanis már a *Magyar Geofizika* előző számában olvasható, az esemény összefoglalója viszont csak most. Nem mentegetőzés akar lenni, de bármelyik jó tollú tagtársunk írhatott volna élménybeszámolót, ez nem a titkár kiváltsága, ugyanakkor a *Kisalföld* LII. évfolyamának 212. száma és később a *Földtani Kutatás* is hírt adott a vándorgyűlésről. Annál is inkább jó lenne többektől beszámolót kapni, mert mindenkinek más és más emlékei vannak egy-egy eseményről, mást talált jónak vagy rossznak és a több vélemény alapján talán jobbá, vonzóbbá tehetnénk rendezvényünket. Ami viszont szerzőtől független — éppen ezért kissé unalmas is — az adatok felsorolása: elhangzott 27 szóbeli előadás, elmaradt egyetlenegy, bemutatták mind a hét tervezett posztert. A közönség szavazatai alapján a legjobb szóbeli produkció Ahmed AMRAN és CSATÓ István *Jemen: Szénhidrogén-kutatás Sába királynője földjén* című előadása volt, amely a MOL Rt. külföldön folyó szénhidrogén-kutatási tevékenységéről szóló szemelvények egyike volt. A legjobb poszter címét pedig a MOL Rt. népes szerzőgárdája nyerte el *Szerkezetkutatás és szénhidrogén-előfordulás valószínűsítése elektromágneses frekvenciaszondázások eredményeinek integrált értelmezésével* című munkájával. Szintén statisztikai adat, hogy a poszter előadásoknak több mint felében és a szóbeliek egyharmadában voltak szerzők vagy társszerzők az ELGI munkatársai. Az értelmezés már nem az én feladatom: ez jelezheti az ELGI növekvő aktivitását, de ugyanakkor a többi geofizikai intézmény „ellustulását" is.

Nem maradhat említés nélkül a vándorgyűléshez kapcsolódó kirándulás sem. Azt hiszem, még a Sopron környékén gyakrabban megfordulók sem hallhattak, láthattak ilyen rövid idő alatt ilyen sokat a Fertő-tóról. (Egy kissé előreszaladva időben: az 1998-as pécsi vándorgyűlés se legyen rosszabb, mint a soproni volt.) Ettől teljesen független volt az a felajánlás, hogy pécsi tagtársaink lehetővé teszik az uránbánya meglátogatását annak bezárása előtt. Elnökünk vezetésével néhányan vállalkoztak a föld alatti kirándulásra.

Időrendben a következő esemény a moszkvai EAGE—SEG—EAGO-konferencia volt. Azokra gondolva, akik nem akarják átrágni magukat egy ilyen eléggé hosszúra nyúló beszámolón és csak a kiemelkedő eseményekre kíváncsiak, az erről szóló híradás külön cikként jelenik meg a jelen szám *Hírek, beszámolók* rovatában.

Moszkvából éppen idejében érkeztem haza ahhoz, hogy részt tudjak venni a Szövetségi Tanács szeptember 19-i ülésén. Itt fogadtuk el a MTESZ alapszabályának azt a módosítását, amelyet az úgynevezett 1%-os törvény tett szükségessé. Egyesületünk ezt már az április közgyűlésen megtette, mégpedig sikerrel, mert miután az egyéb előírásoknak is eleget tett, az APEH már át is utalta a tagtársaink által felajánlott összeget.

Másik tennivalónk az volt, hogy egy jelölőbizottságot hozzunk létre az Ellenőrző Bizottság haláleset miatt megürült elnöki tisztének betöltése érdekében (a jelölés még nem történt meg).

Szeptember végén ismét Egyesületünk rendezte meg a konvokációt, de most már szűkített napirenddel, csak a közösen kiadott nemzetközi folyóirat ügyét tárgyalták meg a cseh, román és szlovák résztvevők a magyar házigazdákkal. Az is felülmúlta az előzetes reményeket, hogy a legfontosabb kérdésekben — a folyóirat, a *Central European Geophysical Journal* témaköre, kiadásának módja, a szerkesztőbizottság összetétele — sikerült megegyezni, az azonban még bátorítóbb, ami azóta történt. Mindenki számára nyilvánvaló volt, hogy az indulás, az első szám megjelentetése a legnehezebb, ezen belül is az anyagi fedezet előteremtése. Nos, éppen ezen a téren történtek a váratlannak is nevezhető fejlemények. A csehekkel, a horvátokkal együtt természetesen mi magunk is jeleztük, hogy több száz dollárral hozzájárulunk az első szám költségeihez. Így most már csak a szerzőkön múlik a siker: az EAGE folyóiratai mellett ez az új kiadvány is várja a jó cikkeket. Ha valakinek kimondottan a régió geológiájával, geofizikájával foglalkozó cikke már félig kész állapotban van, vegye a fáradságot, fejezze be és mire ezzel a munkával végez, már lesz címe is a szerkesztőbizottságnak, ahova cikkét elküldheti.

Az MTA Földtudományi Osztálya Geofizikai Tudományos Bizottsága október 1-én a Miskolci Egyetemen tartotta ülését. Erről részletesebben szintén lapunk *Hírek, beszámolók* rovatában olvashatnak.

Alig utaztak haza a konvokáción részt vevő vendégeink, útra keltek a szeniorok, hogy látogatást tegyenek Ógyallán, a KONKOLY THEGE Miklós által alapított obszervatóriumban. Erről is olvashatnak tagtársaink, ugyanebben a rovatban. Itt csak egyetlen megjegyzés, amely nem egészen a kirándulásra vonatkozik. Valaha az obszervatóriumot

egyetlen tudománykedvelő és a tudományt *nem műkedvelő* szinten űző földbirtokos hozta létre, tartotta fenn és tette nemzetközileg is elismertté. Igaz, ma már szerteágazóbb a tevékenység, a napfizika mellett foglalkoznak meteorológiával és geofizikával is, ennek megfelelően három felettesük is van — a Kulturális Minisztérium, a Meteorológiai Szolgálat és a Szlovák Tudományos Akadémia — de ez a három gazda talán együttesen sem tesz annyit az obszervatóriumért, mint annak idején a Konkoly Thege-család.

A vándorgyűlés utáni első elnökségi ülésnek október 14-én természetesen a vándorgyűlés értékelése, a tanulságok levonása volt a legfontosabb napirendi pontja. Előtte azonban a Tudományos és Oktatási Bizottság elnöke ismertette az egyesületi kitüntetések felülvizsgálatának eredményét. A publikálási tevékenység jutalmazásánál továbbra is csak a hazai lapokban megjelent cikkeket fogjuk figyelembe venni, a döntést a Tudományos Oktatási Bizottság fogja meghozni és a legjobb(ak) az év cikke címet fogjá(k) megkapni. Az egyesületi kitüntetésekkel kapcsolatban az a vélemény alakult ki, hogy számuk az egyesületi tagság létszámához képest megfelelő, nincs szükség újabbak alapítására. Jeles geofizikusaink tiszteletére azonban üléseket kellene szervezni, esetleg a társegyesületekkel közösen. Az első ilyen tudományos ülésszakot STEGENA Lajos emlékére rendezzük a geológusokkal és kartográfusokkal közösen.

Ugyancsak megelőzte a vándorgyűlés értékelését a szeniorok kirándulásáról szóló beszámoló, ezt nem ismétlem meg. Az összefoglaló jellegű elnöki vélemény a már említett pozitívumok, például a közönség véleményén alapuló előadás értékelés mellett hiányolta, hogy nem volt idő és lehetőség szakmai kérdések esetleg szűkebb körű megvitatására. Ennek a felvetésnek megvitatása során alakult ki az az ötlet, hogy a jövőben a vándorgyűléshez kapcsolódva rendezzünk egy jól meghatározott témáról munkamegbeszélést. Még a Soproni Csoporttal folytatott megbeszélés során esett szó arról, hogy középiskolások számára kellene nyáron geofizikai szaktábort szervezni Sümegen. Ezt az Elnökség azonban nem támogatta, a geofizika iránti, rajtunk kívül álló okokból mérsékelt érdeklődés miatt kevés sikerre számíthatunk.

A konvokációról szóló beszámoló után az Elnökség eldöntötte, hogy anyagilag is támogatja az új folyóirat első számának megjelenését. Szó esett a Geofizikai Tudományos Bizottság üléséről is és megalakult az *Environmental and Engineering Geophysical Society (EEGS)* 1999-es budapesti konferenciájának szervező bizottsága. Határozat született a jutalmazás előkészítéséről és arról, hogy 10 000 Ft-tal támogatjuk a MTESZ nyugdíjas találkozóját. Ugyanakkor megkaptuk a Szövetségi Tanács által Egyesületünknek 1997-re megítélt támogatás második felét, 150 000 Ft-ot. Megkaptuk véleményezésre a közhasznú szervezetekre vonatkozó törvény javaslatát. Csak egyetlen példa arra, hogy van mit javítani. Az 5.§ (1) pontja így kezdődik: *A közhasznú nyilvántartásba vételhez a szervezet létesítő okiratának tartalmaznia kell, hogy a szervezet a) közhasznú tevékenységet folytat és— ha tagsággal rendelkezik — nem zárja ki, hogy tagjain kívül más is részesülhessen a közhasznú szolgáltatásaiból*; azaz Alapítványunk köteles lenne támogatást nyújtani minden magyar állampolgárnak, esetleg a Föld minden lakójának?

A dátum talán ma már nem mond sokat, hogy KOVÁCS László külügyminiszter október 15-én tartott előadást *A magyar külpolitika és az euroatlanti integráció hozzájárulása a hazai gazdaság fejlesztéséhez* címmel. De ha arra emlékeztetek, hogy előző este volt a népszavazással kapcsolatos parlamenti vita, akkor érthetővé válik, többen féltek attól, hogy a külügyminiszter nem tud eljönni. A Budai Konferencia Központ bejáratánál várakozó újságírók gyűrűjének áttörése némi időt vett igénybe, ezért az előadás némi késéssel kezdődött, de aztán maga az előadás és a kérdésekre adott válaszok együttes ideje a tervezettnél is hosszabb volt. Csak egyetlen, hazánk helyzetét frappánsan megfogalmazó mondat az előadásból: *Európán belül Magyarországon a legnagyobb az egy főre jutó szomszédok száma*, ráadásul ezek a szomszédok sokfélék.

Az EEGS szervezőbizottsága október 21-én tartotta alakuló ülését. Eldöntöttük, hogy az Elnökség javaslata alapján a Mérnökgeofizikai Bizottság adja a szervezés gerincét, kiegészítve tapasztalt szervezőkkel. Így a TÖRÖS Endre vezetésével működő bizottság tagjai: FERENCZY László, KAKAS Kristóf, NAGY Zoltán, PATTANTYÚS-Á. Miklós, VERŐ László. Mint a későbbiekből kiderül, máris elkezdődött a munka.

A European Association of Geoscientists & Engineers PACE Alapítványának kuratóriuma október végén Magyarországra látogatott, legalábbis a kuratórium nem magyar tagjai számára ez látogatás volt. Erről az *EAGE* rovatban és a *Hírek, beszámolók*ban olvashatnak beszámolókat.

A Szövetségi Tanács október 31-i ülésén először CSIZMÁR Gábor országgyűlési képviselő tartott konzultációt a már említett, a közhasznú szervezetekre vonatkozó törvény tervezetéről. Valószínűleg

nem rekord, de azért jelez valamit: 188 módosító indítványt nyújtottak be a tervezethez, ami ráadásul már nem is az első. Az is valószínű, hogy nem lesz összhang az 1998-as költségvetési törvény és ezen törvény között.

Ezután következett a MTESZ-kitüntetésekkel kapcsolatos döntéshozatal. Miután a díjak kiosztására decemberben kerül sor, azaz a lap megjelenése előtt, nem árulunk el titkot, hogy JESCH Aladár tagtársunk is a kitüntetettek között lesz. A mostani gratuláció csak előzetes, az ünnepélyes átadásról is hírt fogunk adni.

A kitüntetésekkel kapcsolatban tanulságos vita zajlott le a posztumusz kitüntetésről. Az történt ugyanis, hogy a MTESZ-díjra javasolt egyik személy elhunyt. Szerencsére ilyen eset ritkán fordul elő, talán emiatt az alapszabály nem is tartalmaz semmit erre az esetre. Nem maga a személy váltott ki vitát, hanem az, hogy posztumusz kitüntetést az általános gyakorlat szerint csak egy kitüntetés első alkalommal való kiosztásakor adnak.

A Szövetségi Tanács minden ülésére készül egy tájékoztató az előző ülés óta történt fontosabb eseményekről. A mostani tájékoztató interdiszciplináris kérdései között első helyen szerepelt rövid híradás vándorgyűlésünkről.

A Szövetségi Tanács ülésén hívták fel figyelmünket arra, hogy november 3-án lesz a Magyar Tudomány Napja megnyitó ünnepsége a Magyar Tudományos Akadémián. A napilapokban részletes beszámolók jelentek meg GLATZ Ferencnek, az MTA elnökének ünnepi beszédéről és a hozzászólásokról, melyek közül a legfontosabb kétségkívül HORN Gyula miniszterelnöké és MAGYAR Bálint művelődési és közoktatási miniszteré volt. Én is beleestem abba a hibába, hogy minősítek. Így utólag ez talán megbocsátható, de nem tudom, mit érezhet az a miniszter, akinek hozzászólása kezdetén az addig szorgalmasan dolgozó TV-sek és fotóriporterek lassan kisziváro gnak a teremből és egyetlen vaku villanása sem jelzi, hogy fénykép készült. Nem olvastam minden tudósítást, így nem tudom, említette-e valaki azt, hogy a legnagyobb sikert GLATZ Ferenc egy elszólása és egy megállapítása aratta. Az elszólás méltó volt egy történészhez, egy kormány ígéret beváltásának határidejeként a valószínűbb 2000 helyett 1200-at mondott. A megállapítás pedig arra vonatkozott, hogy amíg a tudománnyal foglalkozók anyagi helyzetét nem rendezik, addig igazi kibontakozásról nem lehet szó.

November 5-én rövid időn belül már a második miniszter, most MEDGYESSY Péter pénzügyminiszter tartott konzultációval egybekötött tájékoztatót. Ott hangzott el az azóta többször megismételt megállapítás, hogy a gazdasági növekedés ténye mellett az is fontos, hogy ez a növekedés nem járt a gazdasági egyensúly megbomlásával. A makrogazdaság kedvező jelenségei mellett a közalkalmazottak mikrogazdasági kilátásai nem nagyon rózsásak és őszintén szólva kicsit meglepett a pénzügyminiszter kijelentése, miszerint *a közalkalmazottak nagyobb béremelése még nem lehetséges, mert ennek anyagi alapját még nem termelte meg a vállalkozói szféra.* A tájékoztató végén kitért a műszaki értelmiség, a kutatás és fejlesztés helyzetére. Az aggasztó adatokat nem ismétlem meg, ezek az OMFB egy részletes tanulmányában megtalálhatók. A helyzet javulása csak akkor várható, ha a műszaki értelmiségiek a jövőben legalább két idegen nyelven tudnak majd beszélni, lényegesen erősödik a nemzetközi kapcsolatteremtő képességük, ipari és innovációs parkok kezdeményezésével bővítik a munkalehetőségeket, az egyesületek segítik a kis és közepes vállalatokat abban, hogy tevékenységükkel kapcsolódni tudjanak az óriásokhoz és megszervezzék az átképzést, amit a struktúraváltás tesz szükségessé. Talán jó lenne, ha egyszer a műszaki értelmiségiek tartanának előadást arról, hogy mit várnak a pénzügyminiszterektől (nehéz ellenállni a csábításnak: lehet, hogy lassan több lesz a pénzügyminiszter, mint a műszaki értelmiségi).

Miután a földtudományi kérdésekkel kapcsolatban részt vettem a hágai per előkészítő munkáiban, természetesen érdekelt, mi lehet a Dunai vízlépcsővel Hága után. A tervezett napirendnek megfelelően KOVÁCS Árpád, a KTM helyettes államtitkára közigazgatási szempontból, NEMCSÓK János politikai államtitkár ökológiai-biológiai szemszögből és ZSILÁK Endre, az OBSERVATOR Kft. igazgatója kultúrmérnöki szemszögből tartott vitaindítót. Azt hiszem, semmi újat sem mondok azzal, hogy a Magyarország és Szlovákia közötti ellentét alapjában véve az energetikát vagy a hajózást mindenek fölé helyezők és a környezet védelmének nevében minden beavatkozást elutasítók ellentéte. A két szélsőség között nehéz lesz megtalálni az elfogadható megoldást. Két, számomra nem szakmai érvek alapján elfogadhatatlan megnyilvánulást meg kell említenem. A per folyamán a szlovák fél számos esetben hivatkozott általa megbízott „független" szakértők véleményére. Ez rendben is van, kérdés csupán a megbízótól való függetlenség mértéke. Az azonban megdöbbentett, hogy magyar szakemberek érvelésükben ilyen módon született jelentésekre hivatkoztak, ezekkel támasztották alá véleményüket. Még elfogadhatatlanabb az a magatartás, mely szerint a vízlépcsővel kapcsolatos kérdésekben csak

a hozzáértő mérnökök véleménye a mérvadó, hiszen ők sem szólnak abba bele, hogy milyen színházat csináljanak a színészek. Nehezen álltam meg, hogy akár fegyelmezetlen közbekiabálásként — ilyenre is volt példa — meg ne jegyezzem: azt ki-ki maga dönti el, elmegy-e színházba vagy otthagyja-e a neki nem tetsző előadást, de a Duna mentén élőknek egyik lehetőség sem adatott meg. Az ülésen szintén részt vevő elnökünk biztatására annyit azért elmondtam, hogy az egész létesítmény földrengésveszélyeztetettsége még ma sem tisztázott, bár erre vonatkozó nemzetközi ajánlások léteznek. Miután kérésként hangzott el, hogy a résztvevők javaslataikat, ötleteiket juttassák el írásban is a Környezetvédelmi Bizottsághoz, röviden leírtam a szeizmológiai monitoring, a hullámterjedési sebesség meghatározásának fontosságát és ezt elküldtem a Bizottságnak. Attól félek, hogy az azóta történtek, a két vízlépcső építésének felvetése minden más kérdést háttérbe szorított, így a különböző megfigyelő hálózatok kiépítését is.

Az ez évi utolsó, munkával is járó elnökségi ülés november 18-án volt, az évzárás és az évkezdés jegyében. Ez utóbbit az Ifjúsági Bizottság elnökének beszámolója jelentette, hiszen az ifjú szakemberek jövő évi ankétjának előkészületeiről adott számot. A két lehetséges helyszín Kecskemét és Sopron, a lebonyolítás módja valószínűleg változatlan lesz. Ezután az EAGE PACE Alapítványa kuratóriumának látogatása, majd az EEGS-konferencia előkészületei volt a megvitatandó téma, mindkettő szerepelt már az előzőekben. A Szövetségi Tanács október 31-i ülésén történtekről is most értesült az Elnökség. Várható volt, hogy az évzáró eseménynek is tekinthető jutalmazás jelentette a legnagyobb munkát, nem is tudtunk idejében végezni vele, a végső döntés csak a levél, illetve fax válaszok beérkezése után születhet. A Mecseki Csoport hivatalosan is kérte az 1998. évi vándorgyűlés megrendezésének jogát. Az Akadémiai Bizottság székháza minden szempontból megfelelő színhely, a szállás, a kirándulás sem okozhat gondot és az uránbánya bezárása sok témát adhat a tervezett munkamegbeszélésnek (magyarul: workshop).

Az EEGS szervezőbizottsága nemcsak ülésezik, hanem dolgozik is. Első feladata mindenképpen a helyszín kiválasztása, ennek érdekében november 25-én részletesen megismerkedtünk a Magyar Kultúra Alapítvány székházával a Várban. December 1-én kerül sorra a Budapest Kongresszusi Központ. Közben azonban még két esemény volt, a cikk elején található felsorolásban említett MTESZ-rendezvény november 26-án, majd a szolnoki konferencia. Mivel a lapzárta protekciós meghosszabbítása ezzel egy időben járt le, a beszámoló írását be kell fejeznem, de remélem, erről a fontos rendezvényről a következő számban lehet majd olvasni.

Verő László

A SZENIOROK BIZOTTSÁGÁNAK HÍREI

A Szeniorok Bizottsága 1997. október 2-án tanulmányi kirándulást rendezett az Ógyallai Obszervatórium (Hurbanovo, Szlovákia) megtekintésére és munkájának megismerésére.

Az Ógyallai Obszervatóriumot 1871-ben KONKOLY THEGE Miklós ógyallai földbirtokos alapította a saját birtokán. Csillagvizsgálója korának egyik legkorszerűbb intézményének számított Európában. A csillagászati megfigyeléseket később kiegészítették meteorológiai és földmágneses mérésekkel is. Ebben az obszervatóriumban kezdte meg földmágneses kutatómunkáját ifjú szakemberként BARTA György akadémikus, egyetemi tanár, aki az Ógyallai Obszervatórium pótlására 1954-ben létrehozta a Tihanyi Geofizikai Obszervatóriumot.

A tanulmányi kiránduláson 46 fő vett részt. Dr. VÖRÖS Zoltán, az Ógyallai Obszervatórium vezetője, a Magyar Geofizikusok Egyesületének régi tagja, az Eötvös Loránd Tudományegyetem vendégprofesszora fogadott bennünket és bemutatta az obszervatóriumot. Dr. Ivan DOROTOVIČ vezetésével megismerkedtünk az obszervatórium csillagászati kutatómunkájával. Ma is folyamatosan végzik a KONKOLY által elkezdett napfoltmegfigyeléseket az eredeti csillagvizsgáló épületében, amelyet helyreállítottak és emléktáblával is megjelöltek. A napkitörések (flare-ek) megfigyelésére két sziderosztát szolgál, az észlelt adatokat a nemzetközi adatgyűjtő központokba küldik, és maguk is publikálják. Az obszervatórium vezetője ismertette, hogy az intézményben milyen kutatómunka folyik a hidrometeorológia, a földmágnesség és a földrengésvizsgálat területein. Külön említésre méltó, hogy az utóbbi években szoros szakmai együttműködés alakult ki az Ógyallai Obszervatórium és a Geofizikai Intézet Földfizikai és Obszervatóriumi Főosztálya között a földmágneses kutatás területén.

Az Ógyallai Obszervatórium azon kevés obszervatóriumok egyike, amelyben ugyanazon a helyen foglalkoznak a Nap jelenségeivel és azok földi hatásaival.